

מחקרים בשפות שמיות, מקרא ומדעי היהדות מוגשים לראובן שמחה שטיינר

עורכים:

אהרן קולר, מרדכי כהן, עדינה מושבי

הוצאת הספרים של ישיבה יוניברסיטי
ע"ש מיכאל שרף

מוסד ביאליק • ירושלים

תוכן העניינים

שפות שמיות ולשון המקרא

- סיריל אסלנוב:
9 ביטויים אפשריים של מגעים קדומים בין החתית לשפות שמיות
- עדה ירדני:
22 דיון בשלוש סוגיות בתעודות משפטיות מנחל חבר
- חיים כהן:
42 פירושים מבריקים של ראב"ע לבעיות לשוניות בתורה לאור הפילולוגיה המקראית בת זמננו – חלק א (בר' ד, יג; בר' יד, י)
- משה בר-אשר:
56 ההיגד 'ה' איש מִלְחָמָה' וגלגוליו במרוצת הדורות

מחקרי מקרא

- יצחק ברגר:
71 מרדכי ו'מר דרור': על נוכחותו של ה' במגילת אסתר
- שרה יפת:
76 ושוב: מיהו 'דריוש הפרסי' (נחמיה יב, כב)?

ספרות חז"ל וימי הביניים

- אהרון דותן:
93 מסורה עתיקה על סכום הפסוקים במקרא
- ישעיהו מאורי:
101 היושרה הפרשנית של ר' אברהם בקראט ב'ספר זכרון'
- שמחה עמנואל:
109 חידושי לשון בפרשנות הפיוט בימי הביניים: מקרה לדוגמה
- יהושע בלאו ויוסף יהלום:
130 יהודה הלוי על הלשון העברית: תרגום מוער של החלק האחרון של המאמר השני בכוזרי (סעיפים עו-פא)

- אפרים קנרפוגל:
158 גישות לנבואה בפרשנות צפון צרפת ואשכנז בימי הביניים
- שמא יהודה פרידמן:
176 "הוציאו לי כתובת אמותיכם": מעשה הלל הזקן ובני אלכסנדריא
ודרישת 'לשון הדיוט'
- מרדכי יהודה שטיינר:
256 מגדף, עובד עבודה זרה, ועובר עבירות בשאט נפש במשנתו
של הרמב"ם ז"ל

Table of Contents

Richard Steiner: An Appreciation 7*

List of Publications 15*

Semitic and Near Eastern Studies

Shalom E. Holtz

Preliminary Observations on Trial Procedure in the Al-Yaḥūdu Texts 27*

Robert K. Ritner

The Supposed Earliest Hieroglyphic Mention of Israel (Berlin ÄM 21687): A Refutation 38*

John Huehnergard

Of People and Tongues: Semitic **nis-* and **lisān-* 54*

Simon Hopkins

Alif maqṣūra, final *imāla*, and pre-Classical Arabic 72*

Leonid Kogan

Studies in Comparative Semitic Lexicography 87*

Maria Giulia Amadasi Guzzo

The Kingdom of Idalion according to Epigraphic Sources 114*

Biblical Language and Other Biblical Studies

Adina Moshavi

How *Have* the Mighty Fallen? On Supposedly Exclamative **וַיִּפֹּל** and **וַיִּכָּרַע** in Biblical Hebrew 147*

Aaron Koller

Tree and Wood, Polysemy and Vagueness: Detangling the Branches of the Hebrew Word **עץ** 164*

Malcah Yaeger-Dror

Prolegomenon to a Study of Biblical Prosody 182*

Edward L. Greenstein
The Heart as an Organ of Speech in Biblical Hebrew 206*

Jan Joosten
A Pseudo-Classicism in Esther 219*

W. Randall Garr
Hebrew Causative Morphology 234*

Geoffrey Khan
Remarks on the Pronunciation of *Dageš* in the Tiberian Reading
Tradition of Biblical Hebrew 252*

Hugh G. M. Williamson
Bewitching Problems in Isaiah 8:19–20 272*

James C. VanderKam
Making Text-Critical Decisions in Jubilees 2 289*

Rabbinic Literature and Medieval Studies

Mordechai Z. Cohen
‘The Firmly Established Text’: On Maimonides’ Expression *al-naṣṣ
al-muḥkam* in His Introduction to the Mishnah 309*

Aaron D. Rubin
Judeo-Italian Biblical Glossaries: The Book of Haggai 334*

Shnayer Z. Leiman
The Claim of the Boethusians: A Note on the Plain Sense of
M. Menahot 10:3 361*

Haggai Ben-Shammai
Text and Context in Saadya’s Bible Translations 377*

Jeffrey H. Tigay
The Literary and Exegetical Significance of Some Differences
between the *Parashâ* and Chapter Divisions 395*

Aharon Maman
On the Trail of Ibn Quraysh’s Lost Book, *Sefer Av vaEm* 423*